

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2466/2023
21.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новица Јовановић, адвокат из ..., против туженог „Vibac Balsani“ ДОО Кочино Село, чији је пуномоћник Александар Јанковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2855/22 од 03.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 21.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2855/22 од 03.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 218/22 од 05.05.2022. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и решење туженог број НР 0541/20 од 07.04.2020. године, поништено је као незаконито (став први изреке). Обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и призна му права на раду и по основу рада (став други изреке). Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 135.750,00 динара (став трећи изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2855/22 од 03.03.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Јагодини П1 218/22 од 05.05.2022. године.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погршено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена повреда поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, на коју указује ревидент. Нема битне повреде одредаба парничног поступка од стране другостепеног суда која би могла бити ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 3. Закона о парничном поступку. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује на погрешно утврђено чињенично стање из разлога што се правилност утврђеног чињеничног стања у ревизијском поступку може ценити само у процесној ситуацији која прописује одредба члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 403. став 2. истог Закона, што овде није случај. Такође, ревизија се не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, па Врховни суд ове ревизијске наводе није посебно ценио.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у укупном трајању од две године и шест месеци. Уговором о раду од 27.09.2019. године тужилац је засновао радни однос на неодређено време за обављање послова на радном месту ... у ..., ступањем на рад дана 11.10.2019. године, а сходно члану 3. уговорио је шест месеци пробног рада, с тим што пре истека овог периода оба уговарача могу раскинути уговор уз отказни рок од пет дана. Пре закључења наведеног уговора тужилац је са туженим закључио више уговора о раду на одређено време, поред осталих и уговор од 07.06.2018. године на временски период од шест месеци којим је у члану 4. прописано да ће тужилац обављати послове радног места ... у Наведеним уговором од 07.06.2018. године тужилац је уговорио пробни рад за исте послове. Оспореним решењем тужиоцу је дана 10.04.2020. године престао радни однос истеком рока за који је уговорен пробни рад, јер није показао одговарајуће радне и стручне способности. У образложењу овог решења наведено је да је свеобухватном анализом рада тужиоца његов надређени стекао уверење да за време пробног рада није задовољио критеријуме и стандарде послодавца и није показао одговарајуће радне и стручне способности за даљи наставак рада код туженог, због чега су се стекли услови за отказ уговора о раду.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је оспорено решење незаконито, па су применом одредби материјалног права усвојили тужбени захтев. Првостепени суд је закључио да се пробни рад са запосленим може уговорити само у трајању од шест месеци, односно само првим уговором о раду, који услов је тужилац већ испунио радећи на истим пословима по уговору о раду од 07.06.2018. године (... у ...) због чега је тужиоцу незаконито отказан уговор о раду оспореним решењем, из разлога што није показао одговарајуће радне и стручне способности на истим пословима на којима је већ претходно испунио услове пробног рада.

Апелациони суд налази да је тужбени захтев основан, али из других разлога. Другостепени суд сматра да поступак оцене од стране руководиоца сектора о пробном раду тужиоца мора бити проверљив, с обзиром да се у судском поступку оцене законитости појединачног акта којим је одлучено о престанку радног односа запосленог цени читав поступак који је претходио његовом доношењу, а не само са формално-правног већ и материјално-правног становишта, јер запослени треба да зна

да ли су разлози за отказ уговора о раду следили из субјективних или објективних разлога, чиме се омогућава и контрола у погледу правилности примене одговарајућег материјално-правног прописа. Ово посебно код чињенице што оспореном појединачном акту послодавац није навео да ли је и које критеријуме прописане актом послодавца применио приликом оцене рада тужиоца током спорног периода и на који начин.

По оцени Врховног суда правилна је одлука другостепеног суда.

Одредбом члана 36. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/2005 ... 95/18) прописано је да се уговором о раду може уговорити пробни рад за обављање једног или више повезаних, односно сродних послова утврђених уговором о раду (став 1.). Пробни рад може трајати најдуже шест месеци (став 2.). Послодавац или запослени могу за време пробног рада да откажу уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет дана и да је послодавац дужан да образложи отказ уговора о раду (став 3.). Запосленом који за време пробног рада није показао одговарајућу радну и стручну способност престаје радни однос са даном истека рока одређеног уговором о раду (став 4.). Идентичне одредбе су садржане и у члану 8. Правилника о раду туженог од 21.12.2017. године, док према ставу 5. тог Правилника резултате које је запослени показао за време трајања пробног рада оцењује руководиоца сектора односно службе у којој запослени ради, непосредни руководиоца, описном писменом оценом коју доставља директору.

Решење о отказу уговора о рада мора да буде образложено, што подразумева да се дају разлози за доношење таквог решења односно за оно што је садржано у изреци решења. Запослени има право на правна средства против решења о отказу уговора о раду, па ако то решење нема образложење, суштински запослени нема право на правно средство. Стога, није прихватљив став изнет у ревизији да у конкретном случају послодавац није морао да у образложењу да детаљније разлоге од оних које је дао. У образложењу тог решења тужени није побројао пропусти тужиоца из којих произлази да он своје радне обавезе није извршавао благовремено и правилно, односно да није задовољни на пословима свог радног места. Из садржине решења се не може извести закључак да ли се ради о субјективној оцени послодавца, јер нису наведени јасни и конкретни пропусти тужиоца који су утврђени на основу објективних критеријума, који су мерљиви и проверљиви. Стога је Врховни суд ревизијске наводе оценио неоснованим.

Из изложених разлога Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**